

23.3.2021

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 0540/2019, mille on esitanud Saksamaa kodanik Thomas Bublitz Saksamaa erakliinikute keskliidu (Bundesverband Deutscher Privatskliniken e.V.) nimel käibemaksudirektiivi ülevõtmise kohta Saksamaa õigusesse

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni esitaja kirjutab, et tööstusseadustiku artikli 30 alusel litsentsitud erakliinikuid, mis ei ole sotsiaalseadustiku artikli 108 alusel haiglate föderaalkavasse hõlmatud, koheldakse käibemaksuga maksustamisel erinevalt föderaalkavasse hõlmatud haiglatest, kuigi nad osutavad neidsamu vajalikke teenuseid. Ta palub Euroopa Parlamendil nõuda Saksamaa õigusaktide muutmist, et võtta siseriiklikku käibemaksuseadusesse üle käibemaksudirektiivis sätestatud maksustamise neutraalsuse põhimõte.

2. Lubatavus

Tunnistati lubatavaks 5. novembril 2019. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 26. mail 2020

Euroopa Komisjoni tähelepanekud

Käibemaksudirektiivi artikli 132 lõike 1 punkti b kohaselt vabastavad liikmesriigid käibemaksust haiglaravi ja meditsiinilise abi ning nendega otseselt seotud tegevuse, mida teostavad avalik-õiguslikud organisatsioonid või avalik-õiguslike organisatsioonidega võrreldavates sotsiaalsetes tingimustes tegutsevad haiglad, meditsiini- või diagnostikakeskused ning teised nõuetekohaselt tunnustatud sama laadi asutused. Käibemaksudirektiivi artikliga 133

lubatakse liikmesriikidel kohaldada muudele kui avalik-õiguslikele organisatsioonidele maksuvabastuse andmise suhtes üht või mitut tingimust. Üks tingimustest võib olla see, et nende organisatsioonide hinnad on kinnitatud ametiasutuste poolt või jäävad selliselt kinnitatud hindade piiridesse või on hindade kinnitamist mittevajavate teenuste puhul madalamad kui muude sarnaste teenuste hinnad, kui neid osutavad käibemaksuga maksustatavad äriühingud (käibemaksudirektiivi artikli 133 punkt c).¹

Sellest järeldub, et käibemaksudirektiivi artikli 132 lõike 1 punkti b ja artikli 133 kohaselt jääb liikmesriikidele teatav vabadus rakendada haiglaravi ja arstiabi puhul käibemaksuvabastust. Euroopa Liidu Kohus märkis oma 8. juuni 2006. aasta otsuses kohtuasjas C-106/05, L.u.P.², et selleks, et määrata kindlaks, kas eraõiguslikud asutused võivad olla tunnustatud haiglaravi ja arstiabi maksuvabastuse kohaldamise osas, võivad riiklikud ametiasutused võtta muu hulgas arvesse asjaolu, et kõnealuste raviteenuste kulud kannavad suures osas haigekassad või teised sotsiaalkindlustusasutused. Lisaks leidis Euroopa Liidu Kohus, et Saksamaa 40 % reeglina, mis oli sel ajal sätestatud Saksamaa õiguses (ja mitte haldusringkirjas), ei ületata liikmesriikidele antud kaalutusõigust³.

Saksamaa käibemaksuseaduse säte, millega rakendatakse käibemaksuvabastust haiglaravile ja arstiabile, vaadati hiljuti läbi elektritranspordi täiendava edendamise ja muude maksueeskirjade muutmise seaduse artikli 12 nr 5⁴ alusel. Alates 1. jaanuarist 2020 taaskehtestatakse Saksamaa käibemaksuseaduses 40 % reegel.

Võttes arvesse eespool viidatud kohtuotsust L.u.P., ei näe komisjon praeguses etapis põhjust seda ELi õigusega väidetavalt vastuolus olevat küsimust täiendavalt uurida.

Neutraalse maksustamise põhimõtte ei sea seda järeldust kahtluse alla. Sellega seoses on Euroopa Liidu Kohus oma 19. juuli 2012. aasta otsuses kohtuasjas C-44/11: Deutsche Bank AG⁵ selgitanud, et neutraalse maksustamise põhimõtte ei ole mitte esmase õiguse norm, mis võimaldab kindlaks määrata maksuvabastuse kehtivuse. See on tõlgendamispõhimõtte, mida tuleb kohaldada koos maksuvabastuse tähtsuhelise tõlgendamise põhimõttega⁶. Seega ei saa

¹ Käibemaksudirektiivi artiklis 133 on öeldud järgmist: „Liikmesriigid võivad muudele kui avalik-õiguslikele organisatsioonidele artikli 132 lõike 1 punktides b, g, h, i, l, m ja n sätestatud maksuvabastuse andmise suhtes kohaldada iga juhtumi puhul üht või mitut järgmist tingimust:

- a) kõnealuste organisatsioonide eesmärk ei ole süstemaatiliselt kasumit teenida ning võimalikku tekkinud kasumit ei jagata kunagi, vaid kasutatakse osutatavate teenuste jätkamiseks või paremaks muutmiseks;
- b) neid organisatsioone juhivad ja haldavad rangelt vabatahtlikul alusel isikud, kellel ei ole isiklikult ega vahendajate kaudu ei otseseid ega kaudseid huvisid seoses asjaomase tegevuse tulemustega;
- c) nende organisatsioonide hinnad on kinnitatud ametiasutuste poolt või jäävad selliselt kinnitatud hindade piiridesse või on hindade kinnitamist mittevajavate teenuste puhul madalamad kui muude sarnaste teenuste hinnad, kui neid osutavad käibemaksuga maksustatavad äriühingud;
- d) asjaomaste teenuste maksuvabastus ei põhjusta ilmselt konkurentsi moonutamist, seades käibemaksuga maksustatavad äriühingud ebasoodsasse olukorda.

Liikmesriigid, kes maksustasid käibemaksuga 1. jaanuaril 1989 direktiivi 77/388/EMÜ E lisa alusel artikli 132 lõike 1 punktides m ja n nimetatud tehinguid, võivad kohaldada käesoleva artikli esimese lõigu punktis d ettenähtud tingimusi ka siis, kui nimetatud teenuste osutamine või kaubatarned avalik-õiguslike organisatsioonide poolt on maksust vabastatud“.

² ECLI EU:C:2006:380.

³ Punktid 53 ja 54.

⁴ Gesetz zur weiteren steuerlichen Förderung der Elektromobilität und zur Änderung weiterer steuerlicher Vorschriften, avaldatud redaktsioonis BGBl 2019, I osa. lk 48.

⁵ ECLI EU:C:2012:484.

⁶ Punkt 45.

sellega otsese maksuvabastuse kohaldamisala laiendada, kui seda ei ole nii otseselt sõnastatud.

Seetõttu ei ole praegu märke selle kohta, et meede põhjustaks erakliinikute diskrimineerivat maksustamist. Kuna petitsiooni esitaja esitatud teabe põhjal tundub, et praegu ei ole ELi õigust rikutud, ei ole Euroopa Komisjonil alust petitsiooniga seoses edasisi meetmeid võtta.

Järeldus

Petitsiooni esitaja esitatud teabe alusel ei viita praegu miski sellele, et Saksamaa oleks ELi õigust rikkunud. Seega ei ole Euroopa Komisjonil alust võtta selle petitsiooniga seoses täiendavaid meetmeid.

4. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 23. märtsil 2021

Euroopa Komisjoni tähelepanekud

Komisjon märgib, et vahepeal on Euroopa Liidu Kohus kohtuasjas C-211/18 (*Idealmed III*) otsustanud, et eraõiguslike haiglate osutatavate raviteenuste maksust vabastamise tingimuseks on see, et neid teenuseid osutatakse avalik-õiguslike organisatsioonidega võrreldavates sotsiaalsetes tingimustes. Euroopa Liidu Kohtu sõnul puudutab see nõue osutatavaid teenuseid, mitte asjaomast teenuseosutajat; võrreldavates sotsiaalsetes tingimustes osutatud hooldusteenuste osakaal selle sätte tähenduses, võrreldes selle teenuseosutaja kogu tegevusega, ei oma nimetatud direktiivi artikli 132 lõike 1 punktis b sätestatud maksuvabastuse kohaldamisel tähtsust.⁷

Sellest järeldub, et haigla ei peaks saama maksuvabastust kõigi haiglaravi ja arstiabiga seotud tegevuste puhul, kui ta osutab teenuseid erinevates sotsiaalsetes tingimustes. Erandit võib kohaldada ainult osa raviteenuste suhtes.

Mis puudutab mõistet „võrreldavad sotsiaalsed tingimused“ käibemaksudirektiivi artikli 132 lõike 1 punkti b tähenduses, siis märkis Euroopa Kohus, et see säte ei määratle täpselt asjaomase hooldusteenuse osutamise aspekte, mida tuleb selle kohaldatavuse hindamisel võrrelda⁸.

Juhtum, kus eraõiguslikud haiglad osutavad haiglaravi sellistes sotsiaalsetes tingimustes, mis on võrreldavad tingimustega, mida kohaldatakse avalik-õiguslike organisatsioonide suhtes käibemaksudirektiivi artikli 132 lõike 1 punkti b tähenduses, on praegu Euroopa Kohtu menetluses kohtuasjas C-228/20, I. *Niedersächsische Finanzgericht* esitas 2. juunil 2020 Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.

Kuna vastus sellele küsimusele on oluline ELi eeskirjade võimaliku rikkumise hindamiseks, ootab Euroopa Komisjon ära Euroopa Liidu Kohtu otsuse eespool nimetatud menetluses, enne kui võtab vajaduse korral edasisi meetmeid.

Järeldus

Euroopa Komisjon jälgib tähelepanelikult Euroopa Liidu Kohtu praktikat, enne kui võtab

⁷ 5. märtsi 2020. aasta kohtuotsus *Idealmed III*, C-211/18, EU:C:2020:168, punktid 20 ja 21.

⁸ Samas nr 24.

vajaduse korral täiendavaid meetmeid.